

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De numero, & ordine Sacramentorum, & ritibus seruandis in eorum
administratione. 16

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

statum constituunt pluribus obligationibus affectum, expostulant in susceptione suae legitimae dispositionis probationem. Non enim baptismus adulto ministratur, quin ipse suae fidei, rectaeque dispositionis testimonium praebet. Neque vilius ordinibus insignitur, neque matrimonio iungitur, quin prius probe nullum ad haec sacramenta impedimentum habere. Atque ita sustinent Sorus, in 4. disp. 12. par. 1. art. 6. Henricus lib. 1. de sacram. cap. 30. n. 6. Suar. 3. p. disp. 18. sect. 2. concl. 1. Bonac. disp. 1. de sacram. q. 6. p. 4. in fine.

3. Dixi per se loquendo: nam per accidens ministrari potest Sacramentum indigno, si sacramenti ministratio futura sit publica, ipseque suscipiens se publice dignum probauerit, quia creditur Christum Dominum in hoc casu potestatem suis ministris concessisse, siquidem traditori discipulo Eucharistiam porrexit, cuius indignitatem optime nouerat, quia in adstantium conspectu se probabat dignum. Alias ministris Sacramentorum graue onus impositum esset, vel probandi susipientium indignitatem, quam saepe probare non possent, vel nimia esset eis licentia concessa, multisque itrogandis iniuriis exposita, si absque dicta probatione secretò indignis negare sacramenta possent. Sic D. Thom. q. 80. art. 6. Egid. de Coninch. ibi: Nauar. cap. 21. n. 55. & 56. Henricus lib. 1. cap. 30. n. 5. Valent. 1. 4. disp. 6. q. 8. p. 3. vers. 4. peccatori. Suar. disp. 18. sect. 2. in media. Bonac. disp. 1. de sacram. q. 6. p. 4. n. 4. & alij apud ipsos.

4. Quod si obiciat nemi licitum esse sacilegio cooperari, quia est intrinsecè malum; at ministrans sacramentum indigno videtur illius sacilegio susceptioni cooperari. Ergo nunquam id licere potest? Facile responderetur negando ministrantem sacramentum indigno ob supradictum finem virandi proximi infamationem cooperari sacilegio susipientis receptioni, quia solum cooperatur receptioni sacramenti, quatenus verò est sacilegia permittit ex iusta causa. Sic Suar. Henricus Bonac. & alij supra.

PUNCTVM XV.

Qualiter licitum sit Sacramenta recipere, & petere ab indigno ministro.

1. Non est licitum petere administrationem, quam alius nullo modo licite praestare potest.
2. Ob tui, vel alterius grauem necessitatem, vel utilitatem bene potes petere administrationem, quam alius in peccato ob suam malitiam facturus est.
3. Seclusa supradicta necessitate, vel utilitate nequaquam potes etiam de parato administrationem petere.

1. **Q**uestio haec decidenda est ex his, quae diximus tract. 6. de charit. disp. ult. de scandalo, & tract. 14. de iuram. disp. 1. pun. 10. Primò namque statuendum est, nullo casu tibi licitum esse petere ab aliquo sacramenti administrationem, quam ipse licite praestare non possit, quia eo ipso velles rem illicitam fieri, quòd intrinsecè malum. Quia ratione non licet tibi extra mortis periculum ab excommunicato non tolerato Sacramenta Baptismi, & Penitentiae recipere, quia ipse praestare licite non potest, imò neque in mortis periculo, si alius adit, qui praestare velit. Stante vero periculo mortis, & deficiente ministro idoneo poteris ab excommunicato & iam non tolerato Sacramenta Baptismi vel Penitentiae recipere, quia horum sacramentorum receptio est summè necessaria: nam esto contritione salutem obtinere possis, difficile est eam habere, neque in eas angustias es conuertendus. Alia verò sacramenta, quia non sunt ita necessaria nequaquam potes etiam in articulo mortis ab excommunicato non tolerato suscipere. Excipe nisi incapax steteris sacramentum Penitentiae recipendi. Nam eo casu sunt tibi aequè necessaria ac baptismus, vel penitentia, quia illis suscepris salutem attentione consequeris, quam tamen amitteres ob contritionis defectum. Sic expresse tradit Egid. de Coninch. q. 64. art. 6. dub. 2. concl. 2.

2. Secundo dicendum est ob grauem tui vel alterius necessitatem, vel utilitatem optime potes petere sacramenti administrationem ab eo, quem scis in peccato ministraturum, siue parochus sit, siue non, siue paratus existat, siue non existat. Sic D. Thom. q. 64. art. 6. ad 2. Coninch. ibi dub. 2. concl. 1. n. 43. Valent. 1. 4. disp. 3. q. 5. pun. 3. Sanc. li. 7. de matr. di. 9. n. 8. Suar. 3. p. di. 18. sect. 2. vers. sed quare, & disp. 72. sect. 4. in fine. Bonac. disp. 1. de sacram. q. 6. pun. 5. n. 1. Ratio est, quia tu rem licitam & honestam petis, scilicet Sacramenti administrationem, quam minister & potest & debet tibi praestare. Quòd si non praestet eius malitia, & non tuae petitioni tribuendum est. Haec enim de causa tibi licitum est mutuum ab usurario, & iuramentum a iuratore falso, vel per falsos Deos expostulare, quia quantum est ex te rem licitam & honestam petis.

3. Tertio dicendum est seclusa graui necessitate, vel utilitate tui, vel alterius ne quis à sacerdote etiam parochio, vel

aliàs parato sacramenti administrationem peteret, si moraliter tibi constet male ministraturum. Tum ob charitatem proximi, qua teneris peccatum illius impedire, si commode possis, tum praecipue ne diuinus honor, & sacramentorum reuerentia debita laedatur. Sic Sorus in 4. disp. 1. q. 5. art. 6. Suarez. disp. 18. sect. 2. circa finem. Egid. de Coninch. qu. 64. art. 6. dub. 2. n. 43. Bonac. disp. 1. de sacram. q. 6. pun. 5. n. 2. Colligitur quoque aperte ex cap. Sciscitantibus 15. q. 8. vbi Nicolaus Papa decidit ab adultero posse communionem percipi, donec Episcopalis sententia priuatus sit.

PUNCTVM XVI.

De numero & ordine Sacramentorum, & ritibus seuandis in eorum administratione.

1. Solum sunt septem sacramenta.
2. Ratione praedicta veritas probatur.
3. Qui ordo seruandus est in eorum numeratione.
4. Ritibus essentialibus sunt à Christo instituti, accidentales ab Ecclesia, qui si communes sunt, nequus priuatus Episcopus mutare.
5. Gratia est peccatum per se loquendo non seruari praedictos ritus ab Ecclesia praescriptos in sacramentorum administratione.

1. **V**eritas catholica est septem esse sacramenta nec plura, nec pauciora. Hic definitum est à Concilio Florent. in Decreto Eugen. 4. & à Trident. sess. 7. can. 1. & colligitur ex cap. ad abolendam de hereticis: vbi tanquam haeretici damnantur, qui aliter de sacramentis sentiunt, quam Ecclesia Romana. Constat autem Ecclesiam Romanam septem tantum sacramenta approbare, non sunt igitur afferenda plura, nec pauciora. Neque huic veritati obstat videntur opiniones asserentes in Eucharistia sacramentum corporis à sacramento sanguinis distinctum esse. Et in Sacram. Ordinis, ordines maiores inter se, & à minoribus ordinibus specie differre, quia Ecclesia solum definitum non esse plura sacramenta, quam septem. Plura inquam, quae in praedicto numero non continentur. Nam esto sacramentum Ordinis plures ordines inter se distinctos contineat, omnes tamen vnicum sacramentum Ordinis saltem in genere constituent, tamen sub eo plura sacramenta specie infima distincta contineantur. Neque item obstat, quod aliqui Patres mentionem sacramentorum facientes aliqua ex eis, & non omnia numerent, quia non eo ipso negant. Neque denique obstat, quòd locutionem pedum à Christo Domino factam sacramentum appellent, sicuti appellant Ambros. lib. 3. de sacram. cap. 1. & Bein. serm. in Caena Domini, quia sacramentum usurpat non proprie, & strictè pro signo sanctificante, & peccata venialia remittente, sed improprie, & secundum latam significationem pro signo denotante ipsos etiam iustos, & baptismum sanctificatos indigere noua locutione pro peccatis venialibus denud committis. Vide Nauar. sum. cap. 22. n. 2. & 5. cap. Nouit. de iudicio, notab. 3. n. 92. Bellarm. 2. p. lib. 1. cap. 5. Henricus lib. 1. cap. 3. 8. 1. Sayr. de sacram. lib. 2. cap. 1. q. unica. & cap. 2. art. 1. & 2. Suar. 1. 3. in 3. p. disp. 12. sect. 1. Valq. q. 64. disput. 135. n. 1. & seq. & q. 65. disp. 159. c. 1. & 2. Egid. de Coninch. q. 64. art. 1. dub. 1. & q. 65. art. 1. n. 4. & alij.

4. Ratio huius veritatis est institutio Christi. Congruentia optime traditur à D. Thom. q. 65. art. 1. quia his sacramentis integre perficitur homo tam quoad se, quam in ordine ad communitatem. Quinque enim sacramentis Baptismo scilicet, Confirmatione, Eucharistia, Penitentia & Extrema-unctione perficitur in se; Ordine vero, & Matrimonio quoad populum. Baptismo namque spiritualiter nascimur, & in Christo regeneramur. Iuxta illud Ioann. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei. & ad Titum: 3. per lauacrum regenerationis, & Confirmatione crescimus, & roboramur in vita per baptismum accepta in cuius sacramenti susceptione tempore nascentis Ecclesiae Spiritus sanctus visibiliter communicabatur, vt habetur Actuum 8. n. 17. & cap. 19. n. 6. Eucharistia nutrimur in hac spirituali vita, & contra insidias inimici robor accipimus, & Christo nostro capiti vnumur. Nā vt dicitur Ioan. 6. Qui manducat me vitet propter me. Quia tamen ab hac spirituali vita ob malitiam nostram solemus deficere, Christus Dominus, ne ob defectum remedij periremus, Sacramentum Penitentiae instituit, quo possimus ad vitam reuocari obtemerata peccatorum remissione secundum illud Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata remittentur eis, &c. Denique in huius Extrema-unctione tui in remedium infirmitatum, quae ex peccato commisso relinquuntur, tum in adiutorium contra luctum, & specialem pugnam, quam cum demone in mortis articulo solemus, habere, sicuti colligitur ex epistola Jacobi cap. 5. Haec quinque sacramenta, vt ex dictis constat ad priuatum cuiusque utilitatem, & perfectionem sunt per se instituta. Alia duo sacramenta Ordinis, & Matrimonii

Matrimonij ad perfectionem totius populi Christiani. Ordine namque constituuntur ministri, & dispensatores sacramentorum Pastores, & Doctores. Ideoque Paul. 1. ad Timoth. 4. dixit. Noli negligere gratiam quae in te est, quae data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterij, & ad Hebr. 7. dixit Sacerdotes non solum pro se, sed pro populo hostias offerre. Matrimonio populus Christianus per honestum, & rationi conuenientem usum multiplicatur, ob cuius causam dixit Paul. ad Ephes. 5. hoc sacramentum magnum est in Christo, & Ecclesia.

3. Quoad ordinem verò horum sacramentorum ferè omnes Doctores approbant assignatum à D. Thom. 9. 65. art. 2. & Concilium Trident. sess. 7. can. 1. autoritate firmatum, nempe vt baptismus sit primum sacramentum in ordine, non quia ceteris omnibus nobilius sit, sed quia ad vitam spiritualem concedendam est institutum, & cum vita sit fundamentum totius esse, sacramentum institutum ad hanc vitam communicandam totius aedificij spiritualis fundamentum est, & idem in ordine primum. At quia recenseri nati indigent speciali robore, & auxilio ne deficiant, Sacramentum Confirmationis, quo roborantur secundum locum obtinet. Tertium obtinet Eucharistia, eò quòd sit speciale vitæ spiritualis nutrimentum. Quartus locus conceditur Pœnitentiæ, quia restituit vitam spiritualem roboratam, & nutritam, si fortè amitti contingat. Extrema-Vnctio quintum habet locum, quia mundat nos à peccatorum reliquijs, quæ per pœnitentiam ob nostram negligentiam, vel ignorantiam sufficienter purgatæ non sunt. Sexto, & septimo loco subsequuntur sacramenta Ordinis, & Matrimonij, quibus in Ordine ad totam communitatem perficimur. Nam Ordine accipimus potestatem regendi multitudinem & exercendi actus publicos. Matrimonio propagamus naturam contra continuum morte introductum defectum. Quòd verò prædictus Ordo sit rectè assignatus colligitur aperte tum ex dictis, tum ex ratione, quam D. Thom. 9. 65. art. 2. subiungit. Piora (inquit) sunt, quæ singulos in se perficiunt in Ordine ad alios, ideòque sacramenta Ordinis, & Matrimonij postremum locum obtinent, reliqua priorem. Matrimonium post Ordinem, quia minus perfectum est, vt potè quod minus participat rationem spiritualis vitæ, ad quam sacramenta ordinatur. Interea verò quæ ad perfectionem priuatam cuiusque ordinantur (inquit D. Thom.) priora debent esse, quæ per se vitam communicant, & perficiunt, quam quæ obstacula remouent, ideòque priora sunt, Baptismus, Confirmatio, & Eucharistia; quibus vita conceditur, & perficitur, quam Pœnitentiæ, & Extrema-Vnctio, quibus vita læsa reparatur. Ex quibus omnibus constat prædictum Ordinem desumptum ex fine ipsorum sacramentorum, tum ex necessario, vel conuenienti illorum vsu. Nam si ex eorum dignitate ordo esset instituentis primum locum Eucharistia obtinere de-

bebat, vt potè omnium sacramentorum perfectissimum. Tum quia continet Christum. Tum quia ad ipsum reliqua sacramenta referuntur. Tum quia in ipso consummatur, vt latius explicauit D. Thom. 9. 65. art. 3. Secundus locus concedendus erat Ordini Tertius Confirmationi. Quartus Baptismo Quintus Pœnitentiæ Sextus Extremæ-Vnctio. Septimus Matrimonio.

4. Prædicta sacramenta suos ritus habent tum ex institutione Christi, tum ex institutione Ecclesiæ, quibus administrantur. Sed ex his ritibus aliqui sunt essentielles, alij accidentales, essentielles sunt qui sacramentum constituunt, quibusque deficientibus materia, vel forma sacramenti deficit, & hi à Christo Domino sunt instituti. Accidentales sunt, qui non ad essentiam sacramenti, sed ad eius ornatum decorum, & conuenientem usum pertinent. Qui ritus alij sunt communes toti Ecclesiæ, alij singulares cuiusdam Episcopatus: nulli tamen sunt à Christo Domino præscripti, esto Ecclesia ad eius imitationem, & exemplum aliquos præscripserit, vt rectè probat Suar. 3. p. 9. 65. art. 4. disp. 15. sect. 5. concl. 1. Ritus essentielles nullus Episcopus, imò nec summus Pontifex etiam in Concilio generali mutare potest; quia Ecclesiæ à Christo Domino relicta potestas Sacramenta mutandi, vt tradunt omnes. At ritus accidentales etiam toti Ecclesiæ communes potest summus Pontifex pro varietate temporum, & circumstantiarum quosdam de nouo instituire, & antiquos abrogare, quia horum observatio ex Ecclesiæ institutione habetur. Priuari verò Episcopi nequaquam possunt ritus vniuersali Ecclesiæ communes abrogare, vel aliquo modo mutare, quia sunt à superiori potestate, scilicet vniuersali Ecclesiæ Pastore instituti. Eaque de causa Concil. Trident. sess. 7. can. 13. definiuit anathema esse dicentem receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in solemnæ sacramentorum administratione adhiberi consuetos aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omiti, aut in nouos alios per quemcumque Ecclesiæ Pastorem mutari posse. Sic Henric. lib. 1. de Sacram. c. 21. n. 4. Egid. de Coninc. 9. 66. n. 99. & 9. 71. n. 3. Bonac. disp. 1. q. vlt. pun. vn. in fin. Suar. disp. 15. sect. 3. circa finem.

5. Ex quo fit per se peccatum mortale esse non seruare præscriptas ceremonias, ritum, & ordinem præscriptum ab Ecclesia in sacramentorum administratione, quia vlu, consuetudine, & Conciliorum decretis, & Doctorum autoritate constat horum obseruationem præceptam esse sicuti probauimus loquentes de singulis Sacramentis, Aliquando tamen continget solum veniale esse, si mutatio prudentis iudicio leuis esse iudicetur. Sic Suar. disput. 16. sect. 2. circa finem. Valen. tom. 4. disp. 3. qu. 1. punct. 4. Henric. lib. 1. cap. 11. n. 4. Bonac. disp. 1. de Sacram. qu. vlt. punct. vnico. num. 4. & alij communiter.